

ЮВІЛЯРИ

ЮВІЛЕЙ
АКАДЕМІКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ВЯЧЕСЛАВА БОРИСОВА
(до 75-річчя від дня народження)

7 лютого 2018 р. правники України відзначали 75-річний ювілей та 45-річчя науково-педагогічної діяльності видатного вітчизняного вченого-правознавця у галузі кримінального права, кримінології, кримінально-виконавчого права, соціології кримінального права і міжнародного кримінального права, талановитого педагога вищої школи, доктора юридичних наук, професора, директора Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташица Національної академії правових наук України, академіка-секретаря відділення кримінально-правових наук Національної академії правових наук України, професора кафедри кримінального права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, заслуженого юриста України Вячеслава Борисова.

Вячеслав Борисов народився 1943 р. у місті Волжськ Марійської АРСР (Росія). У 1966 р. вступив до Харківського юридичного інституту (нині – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого), з яким пов'язав свою подальшу долю, спочатку навчаючись в аспірантурі, а потім працюючи у ньому асистентом, старшим викладачем, доцентом, старшим науковим співробітником, професором кафедри кримінального права (нині – кафедра кримінального права № 1).

В. Борисов зробив помітний внесок і у підготовку фахівців у галузі кримінального права зарубіжних країн. Так, із 1983 р. по 1985 р. обій-

ПРАВО УКРАЇНИ • 2018 • № 2 • 269-273

мав посаду викладача кримінального права та кримінології Аденського університету у Народній Демократичній Республіці Ємен. У 1995 р. працював начальником Управління планування і координації правових досліджень Академії правових наук України (нині – Національна академія правових наук України, НАПрН України), директором-організатором Інституту вивчення проблем злочинності АПрН України (нині – Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України), а з вересня 1995 р. по травень 2005 р. і з червня 2008 р. – директором Інституту. У 1996 р. В. Борисова обрано членом Координаційного бюро з проблем кримінального права відділення кримінально-правових наук НАПрН України та членом-кореспондентом НАПрН України, у 2004 р. – її дійсним членом (академіком). Із 2005 р. В. Борисов – учений секретар Координаційного бюро з проблем кримінального права відділення кримінально-правових наук НАПрН України, із 2012 р. – академік-секретар відділення кримінально-правових наук цієї Академії.

У 1974 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему “Уголовная ответственность за нарушение правил при производстве строительных работ” (спеціальність 12.00.08), у 1993 р. – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему “Основные проблемы охраны безопасности производства в уголовном законодательстве Украины” (спеціальність 12.00.08). У 1978 р. йому присвоєно вчене звання доцента, а в 1995 р. – професора.

В. Борисов є автором та співавтором близько 450 наукових праць, зокрема й монографій, підручників, навчальних посібників, науково-практичних коментарів. Його праці присвячені розробці питань теорії кримінального закону, злочинів проти життя та здоров'я, проти правосуддя, економічних і службових злочинів, проблемам запровадження інституту кримінального проступку у законодавство України, реформування правоохоронних органів в Україні та ін. Істотну питому вагу серед досліджень мають праці з питань кримінальної відповідальності за порушення правил охорони праці та безпеки виробництва. За значні досягнення у розробці проблем правового забезпечення безпеки виробництва у 1993 р. В. Борисов був обраний дійсним членом Академії інженерних наук України.

До праць науковця належать, зокрема, такі: “Уголовная ответственность за нарушение правил при производстве строительных работ” (1977), “Уголовно-правовая охрана безопасности общественного производства (развитие уголовного законодательства, его социальная обусловленность, юридические признаки составов преступления)” (1991), “Организова-

ний наркобізнес (поняття, форми, підстави кримінальної відповідальності)” (у співавторстві, 2005), “Протидія організованій злочинності у сфері торгівлі людьми” (у співавторстві, 2005), “Потерпілий від злочину (міждисциплінарне правове дослідження)” (у співавторстві, 2008), “Проблеми забезпечення ефективності діяльності органів кримінального переслідування в Україні” (у співавторстві, 2010), “Теоретичні основи забезпечення якості кримінального законодавства та правозастосовної діяльності у сфері боротьби зі злочинністю в Україні” (у співавторстві, 2011), “Теоретичні та прикладні проблеми соціальної адаптації осіб, звільнених з місць обмеження або позбавлення волі” (у співавторстві, 2013), “The Legal System of Ukraine Past, Present and Future. Vol. V: “Criminal-Law Sciences. Urgent Problems of Combating Criminality in Ukraine” (у співавторстві, 2013), “Правова доктрина України: у 5 т. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку” (у співавторстві, 2013), “Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми” (у співавторстві, 2016), “Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування” (у співавторстві, 2017) та ін.

В. Борисов бере активну участь у написанні підручників із кримінального права, методичних рекомендацій, науково-практичних коментарів до Кримінального кодексу України. Зокрема, він є співавтором таких видань: “Кримінальне право України. Загальна частина” (1997, 2001, 2003, 2004, 2007, 2010, 2015), “Кримінальне право України. Особлива частина” (2001, 2003, 2004, 2007, 2010, 2015), “Кримінальний кодекс України: науково-практичний коментар” (2003, 2004, 2006, 2008, 2013).

Близько 20 років (із 1995 по 2005 рр. та з 2008 р. і дотепер) В. Борисов очолює Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України. Завдяки його зусиллям створено колектив із високим науковим авторитетом та потенціалом. У штаті Інституту працюють доктори та кандидати наук – провідні в Україні фахівці у галузях наук кримінально-правового циклу.

В. Борисов має видатний організаторський талант. Виплеканим творінням академіка та його колег на чолі з доктором юридичних наук, професором, академіком Національної академії наук України В. Тацієм став 17-й том Великої української юридичної енциклопедії “Кримінальне право” (2017), у якому ювіляр виступив заступником голови редакційної колегії, членом робочої групи та автором низки термінів. Організаторський хист В. Борисова виразився й у тому, що як заступник голови оргкомітету він очолює роботу з підготовки Харківської міжнародної

конференції з кримінально-правових дисциплін – авторитетного заходу, який щорічно, починаючи з 2011 р., збирає провідних фахівців України та зарубіжних держав у стінах Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. У 2011 р. В. Борисов став одним із засновників та заступником голови громадської організації “Всеукраїнська асоціація кримінального права”.

Професор є талановитим педагогом і вчителем. Під його керівництвом було захищено 11 кандидатських дисертацій. В. Борисов сформував наукову школу, учні якої розвивають його ідеї, досліджуючи проблеми широкого спектра норм та інститутів Загальної та Особливої частин кримінального права.

Багаторічний досвід та високий авторитет В. Борисова нерозривно пов’язані з активною участю в атестації наукових кадрів. Він є членом спеціалізованої вченої ради в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого із захисту кандидатських і докторських дисертацій, а з 2012 р. очолює спеціалізовану вчену раду Інституту із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 12.00.08.

Не менш продуктивним напрямом діяльності В. Борисова є його участь у законопроектній роботі. Зокрема, вагомий внесок зроблено у розробку проекту Конституції України 1996 р. Починаючи з 1993 р., був членом робочої групи Кабінету Міністрів України з підготовки проекту чинного Кримінального кодексу України, науковим консультантом Комісії Верховної Ради України з питань законності і правопорядку. У 2012 р. його включено до складу Конституційної Асамблеї як спеціального допоміжного органу при Президентові України, утвореного з метою напрацювання пропозицій щодо змін до Конституції України, та ін.

Академік В. Борисов є головним редактором збірника наукових праць “Питання боротьби зі злочинністю”, заступником головного редактора електронного фахового наукового видання “Вісник асоціації кримінального права України”, а також членом редакційних колегій низки періодичних видань, серед яких “Вісник Національної академії правових наук України”, “Право України”, “Проблеми законності” та ін.

Плідна праця В. Борисова відзначена державними нагородами: медаллю “Ветеран труда” (1992), орденом “За заслуги” III ступеня (2003). У 1998 р. йому присвоєно почесне звання заслуженого юриста України. Є лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (2006). Має численні відомчі відзнаки. Зокрема, він став тричі лауреатом Премії імені Ярослава Мудрого за видатні заслуги в законотворчій (2001), освітньо-видавничій діяльності (2002) та за видатні досягнення у науково-дослідницькій діяльності з проблем правознавства (2011), стипендіатом

іменної стипендії Харківської обласної державної адміністрації імені В. П. Маслова (2007), лауреатом III Всеукраїнського конкурсу Спілки юристів України за номінацією “Юрист – науковий співробітник” (2003), “Відмінник освіти України” (2003), “Видатний юрист України” (2012). У 2012 р. відзначений Подякою Генерального прокурора України за вагомий внесок у зміцнення правових основ законності та правопорядку, а також нагороджений Міжнародною академією рейтингових технологій і соціології “Золота Фортуна” медаллю “20 років незалежності України”. У 2013 р. В. Борисова відзначено Подякою Президента Національної академії правових наук України “За плідну та сумлінну працю, значний внесок у організацію теоретичних та фундаментальних досліджень у сфері боротьби зі злочинністю і з нагоди 70-річчя від Дня народження”, медаллю “Верховний Суд України – 90 років”, Сертифікатом вдячності Голови Державної служби України з контролю за наркотиками “За видатний внесок у розробку Стратегії державної політики України щодо наркотиків на період до 2020 року”. У 2014 р. нагороджений Подякою за вагомий внесок у розвиток українського конституціоналізму, у 2017 р. – орденом “За заслуги” II ступеня Союзу юристів України.

Завдяки високому професіоналізму, порядності, шляхетності та інтелігентності, чуйності й доброзичливості В. Борисов здобув великий авторитет серед колег, підлеглих і широкої юридичної громадськості. Його цінують і шанують студенти, безмежно вдячні йому численні учні.

Колективи Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, кафедр кримінального права № 1 та № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Національної академії правових наук України, колеги, учні та друзі від щирого серця вітають В. Борисова з особистим та професійним ювілеями, бажають йому відмінного здоров’я, процвітання, злагоди в родині, наснаги на підкорення нових творчих вершин, а також і надалі своїм прикладом надихати співробітників, колег, учнів, студентів на продуктивну працю!

Рада почесних членів HONORIS CAUSA та Редакційна рада юридичного журналу “Право України” приєднують до побажань та висловлюють щиросердні вітання шановному Вячеславу Борисову!